

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretiuu abonamentulu:		Pretiuu insertiuniloru:		Corespondintiele sè se adreseze Redactiune dela „BISERIC'A si SCOL'A“ in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu, éra banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . .	5 fl.— cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.		
„ „ „ „ 1/2 anu . . .	2 „ 50 „			
Pentru Romani'a si strainetate pe anu . . .	7 „ — „			
„ „ „ „ 1/2 „ . . .	3 „ 50 „			

Poporulu nostru in faci'a veciniloru sei.

In viéti'a fiecarui poporu sunt momente, in cari lumea din incidentulu cutarui evenimentu insemnatu pusu prin impregiurári la ordinea dilei si-indreptéza mai multu ca alta data privirea asupra-i, esaminandu-lu din tóte punctele de vedere. Unu astfelu de momentu se pare a fi astadi pentru poporulu nostru. Angagiandu-si adeca si Romani'a forceiele, de cari dispune la resolvirea cestiunei orientali, romanulu a devenitu mai multu ca totdeuna obiectu alu discusiunei publice atátu in pressa, câtu si in convenirile de totu feluulu.

Este unu lucru fórte naturalu, cà judecatile, ce se cetescu si audu pronunsiandu-se sunt fórte divergente si contradicetórie. Unulu te judeca reu, pentru ca nu te cunósce, altulu pentruca te despretiuesce, ér pre alu treilea, dela care ai asteptá, ca se audi adevverulu nu lu-intelnesci séu de locu, séu fórte raru; pentru cà asia este lumea, candu vorbesce de altii, nu cauta a-ii descrie asia, precum sunt si merita, ci dupa cum convine intereselor proprii ale aceluia, care vorbesce. Astfelu se intempla acum si cu Romani'a si poporulu romanu. Printre cele multe ce se scriu in momentulu de facia despre fratii nostri din Romania libera resufa pre ici pre colea amintiri si despre noi romanii de dincóci de Carpati. Se intielege de sene, cà nici noi nu suntem tratati in altu modu de straini, decâtu totu din punctulu de vedere alu interesului loru, si astfelu credemu, cà este necesaru a ne face pucinu socotél'a cu noi insine, pentruca din ferbera cea mare ce esista putemu se ne formámu unele principie de mare folosu pentru viéti'a nóstra ulterióra, pentru viitoriulu nostru.

Este o lege in natura, ce se observéza la tóte vietatile, dupa carea cele mai tari inghitu pre cele mai slabe. Acésta lege si-face cursulu sau si in viéti'a popóreloru. Popóre slabe disparu continuu de pre orizontu. Ele séu peru, séu se contopescu in altele. Si apoi lucru firescu, cu câtu unu elementu este mai slabu, cu atátu se gramadescu asupra lui mai multi

inimici, cari saru din tóte partile asupra-i cu scopu, cà fiecare din ei se castige ceva, si astfelu sè se inaltie pre ruinele celui amenintiatu.

Nicairi apoi nu se observéza acésta lupta ca in statele compuse din elemente diferite. Aici esista între singuratecele elemente o lupta de rasa continua, care duréza pana atunci, pana candu unulu séu altulu dintre ele este necesiatu se cedeze.

La noi in tíera, unde populatiunea este compusa din atátea elemente diferite s'a aprinsu de câtuva timpu incóce între singuratecele popóre cu o vehementia multa mai mare ca mai nainte o astfelu de lupta. In acésta lupta face parte si poporulu nostru. Este dreptu, cà noi nu tientimu si nu putemu tientí dupa firea si temperamentulu nostru a face in nici o parte cuceriri. O detorintia morala si santa inse avemu a ne tiené in defensiva, a ne sustiené esistentia ca nationalitate. Acést'a ne este impusu cu atátu mai multu, cu câtu ar fi o rusine pré mare pentru noi a perde astadi ereditatea lasata de strebunii nostri si conservata de ei in nesce timpuri atátu de vi-foróse, dupa cum ni le infatisiéza trecutul.

Candu vorbimu de acésta ferbere, nu putemu se nu constatámu inse, cà astadi lupt'a este multu mai grea ca in trecut; pentru cà ea se pórtá pre de o parte cu mai mare focu, ér pre de alt'a astadi dispune lumea pentru acestu scopu cu o arma mai multu, intielegemu rafinari'a cea atátu de desvoltata, cu care tientesce a se insielá in presente omu pre omu si poporu pre poporu.

De unu inamicu declaratulu nu este toema mare bravura a te sei aperá, ca se poti tiené inse lupta cu celu ce ti-se da de amicu, cu celu ce ti-spune, cà te iubesece si stiméza, carele ti-striga in gur'a mare, cà are acelesi interese si acea-si missiune ca si tine, se receru forcie duple, si orice momentu perdatu insémnéza lupt'a perduta.

Cu noi se pare a fi casulu din urma. Noue ne declara categorice póteca cei mai mari inimici ai nostri, cà ne voiescu binele atátu in viéti'a publica, câtu si cea bisericésca si sociala. Dar candu vine lucrulu

la frangerea panii, la fapte, după cum ne este marta esperiența și cele ce se petrecu în fie care zi, totdeauna ne credem, că tragemu cea mai scurta, totdeauna o patim.

Nu vom nega, că precum la fiecare popor, asia și în senul nostru au existat și există oameni, cari de, amagiti de vorbe dulci și cântece de sirene, se indupleca a crede, că totu aceea, ce se trambitia în lume, și se scrie este adevărat, și asia le iau toate de bani buni, și se acomodeza lor. Chiar în dilele din urma înse ne am potutu convinge, că nici unulu din acești indivizi nu s'a norocitu nici pre sene, dar nici n'a ajutat întru nimicu corpului, caruia aparține. Când s'a desteptatu înse din amăgirea, în carea a fost cădiutu, a fost totdeauna pre tardiu, pentru că atunci si-perduse vedita și nimbulu și înaintea acelor'a, cari lu-ridicaseră pre cont'a intereselor sale și a lor săi la o domnia paruta, carea se trece ca rou'a diminetiei, și carea te lasa pre dios, cându ti-este lumea mai draga. Astfelu se face cineva „din omu neomu“, pentru că strainii cari te au înaltiatu, te parasescu și te despretueescu, îndata ce nu le mai poti face servitie; ér la ai tai numai ai ce caută, pentru că nu te mai poti bucura de încrederea lor. Acest'a este sôrtea tuturor acelor'a, cari se despartu de mam'a lor dulce și si-cauta fericirea la straini.

Positiunea noastră actuala este dara în adevăru foarte gré, avem multi vecini, dar amici nu avem între ei séu de locu, séu foarte pucini. Ba credem, că nu ne înșelăm, cându dicem, că chiar acei'a, cari din cându în cându ne exprima câte o vorba dulce, o facu numai în interesulu lor, ér nici decâtu în alu nostru. Nici nu se pôte altfelu. Adevărat'a amicitia și simpatia nu o affi mai nici între privati, necum se o poti affi între popóre. Amiciti'a și simpatia, cari producu în lume ajutoriu imprumutatu, sunt conditionate dela foarte multe lucruri. Acestea înse, durere, nu exista între popórele dela noi din tiéra, dar nici că voru există, pana cându diferitele elemente ce compun societatea, în carea traimu voru tiené calea de astadi, și si-voru urmări fiecare în parte numai interesele lor particulari, ér nu binele întregului.

Tristu lucru pentru o societate, cându membri, cari o compun nu sunt petrunsi de interesele comune și nu le au acestea în vedere. Tristu lucru, că avem nenorocirea a îndurá și noi aici acasa, în acesta patria comuna tuturor o astfelu de stare. În daru „ochi au, și nu vedu,“ și apoi ce este mai curiosu în toate dilele audim, că ni se imputa în totu modulu, că, dóra și noi am portá vin'a. Ni se dice adeca, că facem agitatiuni și câte toate. Ar fi de doritu, ca cei ce ne respandescu astfelu de faime se faca bine se ne studieze, și se voru convinge, că noi suntem de parte de toate acestea.

Noi ne iubim acest'a patria, pentru că precum este ea a altor'a, tocma asia este și a noastră, și am versatu totdeauna, de câte ori ni s'a cerutu sangele nostru pentru aperiarea ei contra ori carui dusimanu.

Cându audim și vedem respandindu-se despre noi atâtea neadeveruri, nu ne potem esplicá lucrulu în altu modu, decâtu asia cum cam resufla pre ici pre colo, că dieu cei ce ne vorbescu de reu au dóra temere de noi, și prin astfelu de maniere voiescu a ne discreditá înaintea lumii, descriendu-ne cu cele mai negri colori. Acesta procedura este înse foarte gresita. Pecatulu se resbuna totdeauna în capulu celui ce lu-inșeneza; Cei ce se intereséza de noi, ne voru studiá înși și, și vor avé ocaziune a ne cunoște din propri'a lor intuitiune, și convingendu-se de contrariulu, nu ne voru despretiú pre noi, ci pre acei'a, cari fara nici o basa au respanditu și respandescu neadeveruri despre noi.

Cu câtu este înse o actiune mai mare, cu atât'a trebuie se desvólte și corpulu contra caruia este îndreptata reactiune mai puternica.

Daca acest'a nu se întempla, atunci corpulu contra caruia este îndreptata decade, și trebuie se dispara.

(Va urmá.)

Despre salariile invetiatoresci.

Pentru ce nu vedem, că ajutoriulu statului chiar' acolo e mai de lipsa, unde ajutoriulu de sine e imposibilu? și că ceea ce da statulu, trebuie se dea tuturor, pentru că servitiulu seu e alu tuturor. (După G. R. de V. Lange.)

Sum pe deplinu convinsu, că auctoritatile scóloru romane din Ungari'a sunt petrunse de cuvintele vestitului literatu Jules Simon: „poporulu, carele are scólele celea mai bune, e celu d'antaiu pe lume, au va fi“, nu altcum de cuvintele lui Leibnitz: „Da-mi scól'a, și-ti voi reformá lumea întréga.“

Daca este asia, apoi totu pasulu și totu minutulu întâdiatu întru înaintarea invetiamentului este unu pecatu strigatoriulu la ceriu, și nu va remané, nici nu pôte se remana fara aspra pedépsa asupra celoru chiamati și îndatorati, dar fara interesarea cuvenita de o cauza atâtu de marétia și santa, ca caus'a scolaria.

Toti pedagogii convinu în afirmatiunea, că invetiatoriulu este scól'a, și că prin urmăre fiindu invetiatoriulu reu dispusu, reu este dispusa și scól'a sa. Nu este mai mare pedépsa pe unu muncitoriulu, decâtu atunci cându nu si-capeta după ostenelele sale plat'a din carea trebuie se traiesca.

Voindu a vorbi la acestu locu despre salariile invetiatoresci mi-vine se întrebu: cum potu invetiatorii se-si implinésca chiamarea lor pe langa plat'a ce o au asemenea unui pastoriulu comunalu, ba de multe ori mai slaba și decâtu a acestuia, și cu deosebire atunci, cându nici acest'a nu si-o primescu la timpu.

Legea tierii nóstre nu mai obliga pe antistiele comunale și respective pe auctoritatile politice la eiectarea și incasarea speselor cultului, ba chiar le opresce acest'a espresu prin anumite ordinatiuni, ca de exemplu acest'a:

„Nr. 430. Antisthi'a comunala San-Miclausulu-micu. Onoratululu comitetu parochialu în locu. Prin decisiuniile onoratei reprezentantie comitatense dtto 2 septemvre și 2 decemvre 1872. Nr. 304. și 566. în întielesulu art. de lege XVIII. din an. 1871. nu numai că s'a opritu antistelor comunale a primí în preliminarulu speselor comunale și spesele de pana acuma a scóloru confessionale, ci și manipulara astoru feliu de spese s'au opritu.

„Pelanga acestea după propunerea on. dnu Schlauch Lórinz reprezentanti'a comitatensa cu decisiunu dtto 2 decemvre 1872. sub Nr. 566 carele s'au comunicatu și supe-

rioritatiloru confessionali, a lungitu terminulu eschisivu numai mai pre anulu 1873 ér dela prim'a Ianuariu 1874 mai departe a opritu eiectarea si incassarea, precum si manipulara speselor confessionali.

„Deci dar' avemu onóre a face cunoscutu On. Comitetu, cà in intielesulu sus amintiteloru decisiiuni comitatense, subscris'a antistia com. nefiindu indreptatita a mai manipulá spelele pentru scólele confessionali, — nici reparatiti'a, neci solvirea speselor pentru scol'a confessionala — din cassad'a comunala nu va asigná.“ — Kis-Sz.-Miklós, 14. Mai, 1876. Opreat Valer, not. com. Milancu Perinu, jude.

In comitatulu Timisiorii si in altele — precátu m'am convinsu — totu asemenea ordinatiuni oprescu incassarea speselor cultului prin antistieles comunale. In astfelu de imprejurari ce au de facutu comitetele parohiale, se-si aléga cassariu confessionalu — se intielege pe plata, apoi se-si faca, si efeptuésca singure eiectarea si incassarea speselor cultului confessionalu. Asia s'a facutu, inse cu trista esperientia s'a observatu, cà cu multu mai reu merge decátu atunci, candu se incassau prin oficiele comunale. Acést'a o voru constatá toti aceia, cari au alesu cassari confessionali.

Acum se umbli dela Pilatu la Caiafa si napoi dupa salariu. De candu s'au stersu salariile invetiatoresci din budgetulu comunalu au inceputu a remané in restantia salariulu invetiatoriloru ani intregi, pana mai pe urma voru fi necesitati se fuga in lume. Cunoscu invetiatori, nu unulu ci dieci, cari de pe ani nu si-au capetatu salariile; ci totu s'a imprumutatu dintr'unu locu si altulu, pana ce li s'au vendutu cu tob'a averea propria, daca mai aveau, ca astfelu se se póta escontentá creditorii. Acum a trecutu si secerisulu, si nici n'a inceputu cassariulu confessionalu a umbli prin satu pentru cultu; càci l'a intrecutu antisti'a pentru dare si cheltui'al'a comunala, si apoi si mai altii. Jidovii belescu poporulu cu cametele cele mari, încátu despre plat'a dascalului, daca numai cutezi a vorbi, te arunca cu petri ca jidovii pe Cristosu.

Dar se cugetámu unu picu la viitoriulu scólei. Dóme! tristu aspectu ni se presentéza cu astfelu de ingrigire facia de scóle.

Cum póte invetiatoriulu se-si implinésca sublim'a sa chiamare fiindu astfelu torturatu pana la sufletu. Este adeveratu cà antistieles com. dupa instructiunea din 10 iuniu 1869. §. 2. a Ministrului de cultu si prin alt'a dela 10 decembre 1872 sub Nr. 32. 488 si prin Art. de lege 5 si 28 din 1876 sunt indetorate a dá mana de ajutoriu confessiuniloru, dara acést'a este forte slaba mangaiare.

Candu erá incassarea in manile antistiei com. atunci se esecutau si licitau odata respectivii datorasi din comuna, atátu pentru darea reg. câtu si pentru spelele cultului si celea comunale; dara acuma de odata sunt dóue esecutiuni la cas'a bietului omu, dóue renduri de spese, dóue licitatiuni, éra dóue renduri de spese, apoi doi cassari, unulu comunalu, altulu confes. ambii pe plata buna si mai ce potu piscá. Intrebu acum este acést'a economía din partea statului facia de poporu? ba nici decátu; ci acést'a va produce numai ruina in statu. Candu s'au scosu spelele cultului din budgetulu comunalu, atunci s'a sapatu o grópa afunda si gróznica scóleloru confessionale, pe carea, daca n'a observat'o autoritatile scóleloru confes. atunci, acum credu dupa amara esperientia si multa scadere in invetiamentu o voru observá, deci si trebue se se nisiuésca intru a corege tréb'a intru interesulu scóleloru.

Auctoritatile confessionali romane de ambe confes. din monarchi'a austro-magiara — daca ar' fi de lipsa chiar' din preuna cu confesiunile celoru laite natiuni conlocitoare, se intrevina la guvernulu pentru primirea de nou a speselor cultului in budgetulu comunalu; au pentru ce capetatu antisti'a comunala salariu anualu de pe poporu, si apoi se

nu fia silita a incassá si spelele cultului, ci se fia comun'a confessionala datorita a solvi cassari peste cassari, si daca sunt intr'o comuna 4 confessiuni, atunci celu putienu cu 400 fl. v. a. trebue mai multu aruncatu pe conlocitori, éra cei platiti dela cass'a comunei se comodiseze, si se se preumple in sus si in jos?

Am scrisu aceste orduri intru interesulu causei scólaru, càci aici este lovita mai aspru prin legea regnicolaru, si afirmu aici cu tóta tari'a cuventului, cà cu câtu se va neglige mai tare acést'a cauza cu salariile invetiatoriloru de autoritatile scolaru romane din patria, cu atât'a se va nasce unu reu, care in veci nu se va mai poté curá, se va disgustá poporulu de scóla, si câtii invetiatori voru mai fi de d'ai Dóme, si-voru aflá alte ocupatiuni, unde daca traiescu reu baram se nu fia torturati corporalmente si spiritualmente, càci chiamarea si o aru implini bucurosu, dar li sfasia anim'a strigatele copiiloru dupa pane si cele de lipsa.

Astadi se pretinde dela invetiatori fórte multu. Nu me indoiescu invetiatorii nostri, cari s'au dedicatu cu sufletu cu inima acestei cariere pre câtu de sublimu, pre atâtu si de grele, inca voru scí se fie la inaltimea misiunii loru, daca si autoritatile respective voru lucrá, ca se-si póta incassá pretensiunile, ce le competu dupa munc'a loru. Mi-am salvatu inim'a, candu — in numele mai multoru colegi am scrisu aceste orduri, daca nule — am scrisu pré tardiu: Multi amici si colegi mi-au descoperitu astfelu de resolutiuni dicendu ca totu a cercatu dupa mantuire si n'au aflatu-o.

Blasiu Codreanu.
invetiatoriu romanu.

Cuventare funebrele.

(la unu preotu)

„Pre voi nu ve voi mai pasce!“ (Zach. XI, 9.)

Ertati-mi Tr. A! se rostescu câteva cuvinte memoriei repausatului confrate alu nostru, parintelui N. N. celu ce a pastoritu adunarea credintiosiloru din locu, si a petrecutu la mormentu multi betrani si teneri; celu ce liniscitu in cunosciinti'a sufletului, cà alergarea o-a implinitu, acuma numai atât'a mai dice catra turm'a sa: „pre voi nu ve voi mai pasce!“

Intru adeveru placuta mórte! si prin ce am póte aretá mai bine insemnatarea acestei serbari funebrale, a repausatului, de câtu aruncandu o privire scurta preste alergarea sa implinita. — Chiamarea preotiesca e un'a d'intre cele mai frumóse; dar un'a si d'intre cele mai grele chiamári.

* * *

„Tuturoruru m'am facutu robu, ca se dobandescu pre mai multi.“ (I. Cor. IX, 19.) Éta, in cuvintele aceste descrisa rol'a séu chiamarea preotului, ce culmina in propagarea a deverului, luminei si a moralei pogorite de sus si fundate pre pamentu. Preotulu numai in dóue directiuni se póte apropiá catra scopulu acest'a, si anume: prin inriurirea asupra mintiei si a inimei; cea d'antaiu avendu misiune prin cultur'a intelectuala d'a invetiá, cea din urma prin cultur'a morala d'a miscá.

Cum se fia invetiatur'a? Scrisu este cà: „alta temelia nimene nu póte se puna, afora de ceea ce este pusa, care este Iisus Cristosu.“ (I. Cor. III.) Asia e! un'a este temeli'a, si eu pre preotii aceia ii punu in loculu acest'a, cari prin nesuintiele loru proprii sciu si voiescu a povetiu pre ascultatori — dupa starea, priceperea, lipsele si recerintiele loru — in spiritulu religiunei strabune. Grea problema, din care — cutediul a dice — cà isvorescu mai tóte greutatile chiamarei preotiesci. Omulu, precum se deosebesce de omu prin esterioru, se deosebesce

si din launtru, ce se aréta si prin aceea, cà unulu se indestulesce cu un'a, altulu cu alt'a, cu unu cuventu: fiecare individu are semtieminte, dorintie si moravuri deosebite. Deci, cum se va acomodá preotulu facia de tóte aceste? Éta cum! daca — primindu ce e bunu si delaturandu ce e ru singuru va indestulá postulatele (doririle) individului. Pre langa luminarea mintii, preotulu mai are detorintia a se ingrigi si de nobilitarea inimei. Aci strabate la inima, desvólta si croiesce reguli morale crestinesci.

„Urindu reulu, lipiti-ve de ce este bunu.“ (Rom. XII, 9.) Éta o regula ce cuprinde in sine indemnare si oprire; prin numirea de „reu“ se opresce totu pecatulu, ér prin numirea de „bunu“ se demanda tóta virtutea. Deci in acésta regula se determina indatorirea predicatorului bunu, adeca: se laude virtutea, ca toti se o iubésca, si se defaime pecatulu, ca toti se-lu urésca. Importanta missiune incopciata cu multa demnitate, dar si cu multe suferintie si greutati.

Ce póte fi mai placutu, decâtu a impartasi binecuventarea ceriului, a deschide canalele darurilor dumnediesci; a bate intre cerei ferbinti la usile raiulu in insocire cu multimea credintiosiloru; a protege adeverulu, dreptatea si nevinovati'a; a alina suferintiile si a desteptá indurarea?! In aceste se cuprinde demnitatea missiunii preotiesci!

Si érași ce póte fi mai greu, decâtu a fi imbracati cu daru de mantuire, supusi fiindu pecatului stramosiescu; a fi nascuti cu slabitiuni omenesci, si totusi a manifestá servitiuri angeresci, a aperá nevinovati'a si totusi a retacé pre calcatoriulu ei; a ascultá crim'a si cu tóte acestea a amutá de naintea ei In aceste se cuprinde greutatea missiunii preotiesci! Si ce are de facutu preotulu cu privire la aceste din urma? Arete numai tient'a si tóte vor fi deslegate. Cristosu invetiaturile lui li-au incredintiatu apostoliloru, ér apostolii preotiloru; deci preotulu are detorinti'a nu numai se cultiveze virtutea, ci se sbiciuésca si pecatulu; nu numai se insufletiesca pre cei drepti, ci se întórca si pre cei rataciti. Si cu atáta a facutu din destulu!

Éta Tr. A! câteva trasuri din inalt'a dregatoria a pastoriului sufletescu; pe scurtu se potu reduce si la trecutul reposatului nostru confrate N. N. Si elu a avutu ocaziune d'a petrece in adunarea credintiosiloru din locu. Ori a fost invetiaturile lui desteptatorie spre virtuti, ori abatatorie de la peccate — elu totudeauna cu blandetia le au implinitu, càci acést'a a fost natur'a lui, pururea avendu inaintea ochiloru sei invetiatur'a St. apostolu Pavelu: „indreptati cu duchulu blandetieloru.“ Si elu a pascutu turm'a lui Domnedieu cu cuventulu vietiei: „mustrandu, certandu, indemnandu cu tóta indelunga-rabdarea si invetiatur'a.“ (Tim.) Cu ce resultatu? Faptele singure vorbescu. Si elu a ziditu pe fundamentulu nebiruitu atát'a, càtu i-a permis impregiurările si timpulu. Multi a si adusu ród'a dorita, dar póte cà nu toti. O! se intempla pretotindenea, asia si aci ceea ce a disu Cristosu, cà in inimile unor'a a prinsu radecina seminti'a, pentru-cà a caditu pre pamentu bunu, ér in a altor'a nu, pentru cà a caditu pe pamentu petrosu. —

Dar „s'a implinitu!“ (Ioanu XIX. 30.) Tóte s'au implinitu . . . ! Ce s'a implinitu? Fericitul N. N. si-au implinitu missiunea marétia, ce a primitu asupra sa in specialu facia de credintiosii bisericeii rom. gr. or. din locu: „preste càti a fostu pusu, ca se-i conduca“ (s. Greg. Mor. lib. IV. c. XIII.); ér preste totu pentru slujb'a marirei lui Domnedieu. Acum nu mai e alt'a inapoi decâtu: se-si cêra iertatiune de la cei remasi ai lui, ce o facu acum eu in numele lui.

Vietia omului sta din o calatoria; si scopulu ei este ceriulu. Cine póte descrie fericirea acelei casatorie, in care dóue inime insocite, petrunse de acelesi aspiratiuni, de acelesi dorintie si de aceiasi iubire alérge catra acelu scopu

pré santu?! A! dar tóte sunt schimbatióse aici pre pamentu, tóte sunt mai neputintióse de càtu umbr'a, càci pana candu unulu d'intre densii ajunge mai iute la repausu, si aude mai curendu sentinti'a despartirei: pan' atunci celalaltu suspinandu gusta din pocalutu plinu alu amaratiunei. Acésta sórte te ajunge si pre tine veduva intristata, si tu esti silita a gustá din acel'a; dar mangaiate in speranti'a, ce ni intinde scriptur'a, cà érași vomu revedé pre cei iubiti colosus, unde nimicu nu apune, in braciulu lui Dumnedieu; — liniscesce-te dar, si di asia cu Mantuitoriulu teu, „Parintele meu! fia voi'a ta.“ (Mat. XXVI, 43.)

Iub. mei poporeni! „Ce faceti, de plangeti, si mi-intristati inim'a?“ (Fapt. Apost. XXI, 13.) In restimpu de . . . ani avui placuta detorintia a jertfi mnelulu celu nevinovatu pe altariulu Domnului, si pre voi a ve pasce la pasiuni frumóse si a ve povatiuí la apele odichnei,“ (Ps. D.); pre cei setosi si flamendi a-i nutri; pre cei rataciti a ii-intórce la calea cea drépta si pre cei invrajbiti a-ii repune in pace — cum se nu dorescu dara acum a me desface de trupu si a fi impreuna cu Cristosu, ceea ce este cu multu mai bine?“ (Filip. I, 23.) Éta, eu me duc acum la cei ce s'au dusu naintea mea, si „pre voi nu ve voi u mai pasce!“ Dée-ve Domnedieu voue dara acelu pastoriu, care se umble pe cararile Domnului si prin a carui conducere intielépta, se ve aflati scutu, mantuintia in tóte timpurile grele si scapare de naintea lupiloru rapitori...

Tr. A! aceste suntu cuvintele din urma a pastoriului vostru, elu nu ve mai cere alt'a, decâtu se-i pastrati pomenirea. O pastrati acést'a in inimile vóstre. Aduceti-ve aminte dar de servitiulu lui, ce l'a inceputu aci, si aci l'a si finitu, si veniti cu toti se-i damu ce a meritatu, rogatiunea ferbinte: ca se asiedie Domnedieu sufletulu lui unde e lumin'a vietiei.

Amin.

Iosifu Ardeleanu.

preotu.

Romanii din Turci'a.

III.

Au fost, si pana astadi sunt multi barbati luminati si buni, cari inspirati de spiritulu adeverului, avura placearea sè se ocupe cu etnologi'a, séu descrierea diferiteloru soiuri de popóre, de a loru moravuri, datini, cultura etc., si ale carora opere merita tóta atentiunea. Asia acum de curendu a aparutu la lumina o carte in limb'a germana, pentru romani fórte interesanta, sub titlulu „Rumänien, Land und Volk“, adeca Romani'a, tiér'a si poporulu, scrisa de d. Henke Rudolf, tiparita in Lipsca, 1877., cu o carta a Romaniei, in 358 pagine, litere garmond. Acésta opera a d-lui Henke cunósce Romani'a si pe Romani, in privinti'a geografica, istorica, statistica si etnografica dela inceputulu loru, si treptatu cu de amenuntulu pana in timpurile presente, ii-descrie mai bine decâtu streinii, càti au scrisu despre romani pana acum. Cartea e impartita in dóue parti. Partea prima tratéza despre relatiunile geografice, istorice, statistice si etnografice ale tieriei. Er partea a dou'a cuprinde suvenirile de caletoria ale autorului, carele a petrecutu uuu timpu de peste trei ani in Romani'a, si lucrurile aretate in carte-i le-naréza dupa propri'a sa experientia, mai folosindu-se si de nisce isvóre autentice. Totu in partea prima a cartii sale dlu Henke publica si unu resumatu din istori'a Romaniei, incependu dela anulu 350 inainte de Cristu si pana astadi. Asemenea publica elu schitie statistice despre administratia, finantie, armata, institute de crescere, invetiamentu publicu, asiedieminte de binefacere, s. a. si apoi se exprima in urmatorii termeni:

Numerulu totalu alu romaniloru, pe càtu se póte face o constatare aprosimativa, se urca la 10.000.000 si anume:

1. In Romani'a libera	4.293,000
2. In Ungaria	1.110,000
3. In Transilvani'a	1.500,000
4. In Bucovin'a	222,000
5. In alte provincii austriace	200,000
6. In prvinciile Turciei	1.470,000
7. In Rusi'a	1.000,000
8. In Serbi'a	130,000
9. In alte tieri (in cari?)	175,000
Suma	10.000,000

D. Henke nu vorbeste nimic'a si de romanii cei multi din Grecia libera si de prin insulele Egee, cari facu unu numeru celu pucinu de 750,000. Nici de cei din Belgi'a, Elveti'a si Tirolu, cari éra se urca la sum'a de 250,000. Si cu chipulu acest'a de peste totu loculu, mai scadiendu, de unde mai multi, de unde mai pucini, din unele locuri pe toti, facendu-ii precum sunt cei din Greci'a; peste totu, d. Henke ne pagubesece cu prea mare suma de 4—5 milióne.

Si respectabilulu nostru amicu d. Frideric Damé, directorele diarelui francesu „l'Orient“ a publicatu in fói'a sa din 3 (15) si 5 (17) Iulie curentu, Nr. 32 si 34, unu scurtu detail statisticu despe romani, cari pentru luptele ce le-au seversitu in profitulu civilisatiunei si a credintiei europeniloru ce au intr'insii, pentru numerulu loru, pentru progresulu, ce ei l'au facutu, si mai alesu pentru simpathi'a meritata, pe care diplomati'a le-a acordat'o, ocupa fara indoiéla primulu rangu intre popórele crestine ale Europei orientale. D. Fr. Damé, precum se vede, urmandu repartitiunei facute de d. profesoru N. Balasiescu in notele sale statistice publicate acum trei ani trecuti, despre toti romanii in genere si in parte; cáci si D. Damé, imparte pré firesce pe romanii in dóue ramuri principale, 1) in Romanii despre Nordu, si 2) in Romanii despre sudu:

Cei d'antaiu ocupa vastulu teritoriu dela nordulu Dunarei, cuprinsu intre Nistru, Dunare si Tisa (Daci'a Traiana, in care sunt provinciile, cu vechile loru numiri: Romania mare si cea mica, Moldavia, Besarabi'a pana in Dnistru, Bucovina, Transilvania, Banatulu temesianu, Ungaria cu Maramuresulu.) Alu doilea cei din Dacia Aureliana se intindu peste totu teritoriulu peninsulei balcanice, in Turci'a européna, dela Dunare incependu spre sudu in provinciile: Dobrogea, Bulgari'a pana in marginea Serbiei apoi in interiorulu Turciei europene, in provinciile: Macedonia, Tracia, Tesalia, Epirulu si Albania, precum si prin tota invecinat'a Grecia si cu insulele Egee.

Éta cifrele statistice pe cari d. Damé ni le dá despre toti romanii.

I. Romanii dela Nord. (Daci'a Traiana.)	
a) Romanii din Romania libera afara de ovrei si alte nationalitati straine	5.700,000
b) Romanii din monarchi'a austriaca	3.500,000
c) Romanii din Besarabia rusésca	800,000
	10.000,000

Nota autorului uita se adauge si pe cei din guvernele Herson si Harcov, cari mai facu 700,000

Uita pe romanii din Belgia si pe cei din Elvetia, cari éra mai insemnéza unu numeru de 250,000

Peste totu 10.950,000

II. Romanii dela Sud, séu de a drépt'a Dunarei éra si se impartu in dóue categorii:

a) Cei din prvinciile dunarene: Dobrogea si Bulgaria, adeca vilaietulu Dunarei pana la marginea Serbiei, cari locuescu in 150 de orasie si sate populate numai de romani cu unu numeru celu pucinu de 200,000

b) Cei din interiorulu Turciei europene, locuindu cinci provincii: Macedonia, Tra-

ci'a Tesali'a, Epirulu si diumetate Albania'a, cu o populatiune curatu romana, numiti Macedo-Romani, Cutzo-Viachi séu si Tientiari	2.800,000
In Turci'a	3.000,000
Mai adauga si pe cei dela Nordu	10.950,000
Suma	13.950,000

Dar aici nu s'a pusu romanii din Serbia, celu pucinu in suma de 600,000

Nici cei din Grecia libera si insulele Egee, éra si in suma de 700,000

Suma totala a romaniloru: 15.250,000

Diverse.

— **Diua nascerei Maiestatei Sale**, regelui Franciscu Iosifu Antaiulu se serbá cu mare pompa ieri in biseric'a catedrala de aici. Cu acésta ocaziune a oficiatu sant'a liturgia Pré Santi'a Sa, dlu episcopu diecesanu cu asistentia insemnata — inaltandu rogatiuni ferbinti pentru indelung'a viétia si sanatate a bunului nostru monarchu si a inaltei case domnitóre.

□ **Unu actu de umanitate la Romanii.** Unu calatoriu sositu in dilele acestea din Romania ne spune, cá a fost martoru ocularu la mai multe gare din Romania, cu ocaziunea, candu tocma trecéu transpórtu cu prisionieri turci spre Russia. La astfeliu de ocaziuni, dice, cá pentru omulu cu sentieminte erau momente, in cari potéi se admiri ospitalitatea si umanitatea romanésca. Romanii, cari in decursu de secolu au induratu atátea suferintie dela turci venéu in massa pre la gare si intempinau cu bani, mancare si beutura in abundantia pre acesti nenorociti cadutiu victima capricieloru acelor'a. cari prin neglijinti'a loru au causatu resbelulu actualu. Unu poporu, carele se pórtu astfeliu cu inimicii sai in nenorocire, da dovedi lumii, cá este patrunsu de spiritulu moralei crestine, si ca atare se afla pre o trépta inalta de adeverata cultura si civilisatiune.

(○) **O conferintia.** Marti in 14 Augustu c. n. tienura mai multi cetatiani din Budapesta o conferintia, in carea se decise a se face colecte de bucate in tóte partile tierii pentru ameliorarea sórtei populatiunei serace din Turcia. Noi credemu, cá daca esista intentiune de a ajutá, esista destula lipsa aici in patria, si asia marinimositatea domniloru din Budapesta ar face póteca mai multu, daca ar romané aici acasa, si nu ar mai trece preste granitie.

“**Carti oprite.** Foi'a oficiala „Budapesti Közlöny“ din 16 augustu publica ordinatiunea ministrului de cultu si instructiune publica de sub nrulu 18,034, prin care intre altele se oprescu de a se intrebuintá in instituttele de investimentu urmatórele carti romanesci: „Istoria Ungariei“ de Meletiu Dreghiciu, aparuta in Timisióra la 1874. „Cartea delectura romanésca pentru scólele romanesci“ de Visarionu Romanu. Sibiiu 1873, „Geografi'a tieriloru de sub corón'a Ungariei“ de Demetriu Varna. Sibiiu 1875. Motivulu acestui actu se fia dupa ordinatiune, cá sus numitele carti contienu si respandescu doctrine false si contrarie atátu dreptulu publicu alu Ungariei, cátu si starei obiective a lucruriloru.

— **Romania literara.** Sub titulu acest'a va aparé in Iasi odata pre septemana in optu pagine 4° si in 3000 esemplare unu diurnalu redactatu de unu comitetu (anonimu de o cam data). Abonamentulu va costá unu leu pe luna, 12 pe anu. Fundatorii acestoru reviste literare spunu, cá la baile din Spaa au facutu remasiagu cu nescé straini ca „Romanulu are sentimentu literaru.“ Spre a le o probá, si ca se castige si remasiagiulu, dloru s'au decisu se scóta acésta publicatiune. Ne pare bine; ori candu vedemu aparendu o fóia literara. Ne ar paré si mai bine, candu cele 3000 esemplare se voru vinde „ca se castige remasiagulu“. Faptulu este inse, cá astadi n'avemu decátu doue asemenea reviste,

„Column'a lui Traianu“ in Bucuresti si „Convorbirile literare“ in Iasi, cari se sustienu cu sacrificii din partea redactoriloru proprietari. Fia, ca nou'a intreprindere se iésa mai fericita. Asteptámu se cunóscemu numele scrietoriloru, si primul numeru ca specimenu, spre a ne pronunciá asupra-i; de o cam data tienemu a lamurí, cá comitetulu, care va dirige foi'a intielege prin „literatura populara“ nu produsulu imaginei poporului si studiarea lui in modu criticu, séu scientificu, ci o fóia, care se se respandésca in poporu si dupa esemplula revistelor engleze, se i dea notiuni despre tóte: politica, mode, fapte diverse, bursa, precepte casnice etc. Din acestu punctu de vedere viitóri'a publicatiune s'ar puté dice, cá va fi o fóia de totu felulu de cunoscintie, destinata a respandí gustulu criticu in mas-s'a poporului, ér nu o revista de, literatura populara.

(Romanulu)

Concursu. 1—3.

Pentru statiunea invetiatorésca gr. or. din Tamasda, Comitatulu Bihariei, inspectoratulu Tulcei. Emolumintele impreunate cu acésta statiune sunt:

1) In bani 44 fl. 36 cr. v. a. 2) In bucate 10 cubule de grâu si 6 de cucuruzu 3) Pamentu aratoriu 20 jugere. 4) Lemne de focu 8 orgii, si a 5) Relutu pentru fenu 9 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta statiune sunt avisati recursele loru instruate in intielesulu statutulu organieu, si adresate comitetulu parochialu din Tamasda, a le trimitte la subscrisulu in Tulca, post'a ultima Salonta, pona la 29 Augustu st. v. candu va fi si alegerea.

Tamasda in 20 Iulie 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu **Moise Porumbu**, inspectoru cercuala de scóle.

1—3.

Pentru deplinirea postulu de invetiatoriu la a II-a scóla paralela elementara din San-Nicolaulu romanu, in comitatulu Bihariei, protopresbiteratulu Oradii mari, inspectoratulu Cefei, cu terminu de alegere pe 28. Augustu st. v. a. c.

Salariulu anualu e 300 fl. v. a., patru carausii dela comuna pentru lipsele invetiatoriului, cortelu liberu si 1/2 din stótele cantorale.

Recurentii sunt avisati, a si-substerne recursele loru prevediute cu testimoniu de preparandia si de calificatiune, subscrisulu inspectoru cerc. de scóle in Berecheiu (Barakony) p. u. Cséffa pan' la terminulu alegerii.

Berecheiu, 3. Aug. 1877.

In contielegere cu comit. paroch. **Teodoru Papu**, insp. cerc. de scóle.

1—3.

Pentru deplinirea statiunei invetiatoresci la scól'a confesionala gr. or. din comun'a Dieciu — cottulu Aradu inspectorat. Borosineu, cu terminulu de alegere pe 4 septembrie a. c. st. v. pe langa urmatoarele emoluminte:

In bani gata, 180 fl. v. a. in frupte, 8 cubule grâu, si 6 cubule cucuruzu — 20 magi fenu — 12 orgii de lemne, din care este a se incaldí si scól'a, quartiru liberu cu intravilanu.

Doritorii de a ocupá acestu postu au se produca testimoniu de preparandia -- de calificatiune — de IV. clase gimnasiale, séu reale, precumu si átestatu de conduita, — Clericii absoluti voru avé preferintia. — In fine au a se presentá nainte de alegere in vre-o Dumineca ori serbatore la sant'a biserica din locu, ca se si-arete desteritatea in cantarile bisericesci si tipicu.

Recursele adresate comitetulu parochialu se voru trimitte dlui inspectoru scolariu Nicolau Beldea in Borosineu pana la 31 Augustu a. c. st. v.

Dieciu, 5 Augustu 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **Nicolau Beldea** inspectoru.

1—3.

Prin acést'a se deschide concursu pana in 1 Septemvrie a. c. candu se va tiené si alegerea — pe dóue statiuni invetiatoresci din Iano v'a: si anume:

1. Pe clas'a prunciloru, prevediuta cu emolumintele anualu de 180 fl., 60 chible (meti) de grâu, 3. jugere de livada, 8 orgii de lemne — din care are a se incaldí si scól'a — si cortelu liberu, pe langa conditiunea, ca alegandulu invetiatoriu se dé din tóte acestea a trei'a parte emeritului invetiatoriu Dimitriu Regescu;

2. Pe clas'a fetitiloru, prevediuta cu leaf'a anualu de 120 fl., 40 chible de grâu, 4 orgii de lemne, 1 jugeru de livada si cortelu liberu, la care clasa vor avé preferintia invetiatoreselu séu candidatele de invetiatoreselu avendu a instruí pre fetitie si in lucru de mena.

Doritorii de a ocupá vreun'a din acestea doue statiuni, carii trebuie se fie absolvatu preparandi'a cu succesu bunu, si se fie depusu esamenulu de calificatiune érasu cu succesu bunu — au a se presentá in biserica din Iano v'a spre documentarea desteritati loru in cantare si tipicu, si recursele loru a le substérne pana in 31 Augustu a. c. tractualulu Prot. si inspectoru de scóle din Timisió'a.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine: **Mel. Dreghiciu**, m. p. Prot. Timis. si inspect. de scóle.

1—3.

Pentru ocuparea postulu de invetiatoriu suplentu langa emeritului invetiatoriu Iosifu Motiu din **Gy.-Varsiandu**, Protopresbiteratulu Chisineului cu acést'a se escrie Concursu, cu terminu de alegere pe Dumineca in 4. Septemvrie st. v. a. c.

Emolumintele sunt: 100. fl. v. a. 6. orgii de lemne, din care se va incaldí si scól'a, 8. jugere de pamentu aratoriu, si cortelu liberu in edificiu scólei.

Cei ce dorescu a dobandí acestu postu sunt avisati a-si substerne recursele loru provadiute cu documintele prescise in statutulu organieu pana la 1 Septemvrie la dnulu protopresbiteru si Inspectoru scolariu in Chitighazu (Kétegyház, Comitatulu Békés) avendu a se presentá pana la terminulu de alegere in vreo dumineca séu serbatóre in faci'a loculu la biserica pentru de a-si aretá desteritatea in cantarile rituali si tipicu.

Gy.-Varsiandu la 1 Augustu 1877.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine **Petru Chirilescu**, inspectoru scolariu.

1—3.

Pentru deplinirea postulu de invetiatoriu la scól'a romana gr. orientala de nou infiutianda in Gy.-Varsiandu, protopresbiteratulu Chisineului se escrie concursu, cu terminu de alegere pe Dumineca in 4 Septemvrie st. v. a. c.

Emolumintele sunt: 230 fl. v. a. 4 orgii de lemne pentru invetiatoriu, si 4 pentru scóla, — 16 jugere de pamentu comasatu, cortelu liberu cu gradina, si tacesele indatinat dele inmormentari.

Cei ce dorescu a dobandí acestu postu, voru avé a-si substerne recursele loru prevediute cu documintele prescise in statutulu organieu, pana la 1 Septemvrie a. c. domnulu protopresbiteru si inspectoru scolariu in Chitighazu (Kétegyház Comit. Békés). Recurentii sunt tot de odata poffiti a se presentá inainte de diu'a alegerii, in vreo Dumineca séu serbatóre in biserica din Gy.-Varsiandu, spre a-si aretá desteritatea in cantarile rituali si tipicu.

Gy.-Varsiandu 1 Augustu 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, **Petru Chirilescu**, prot. si inspectoru scolariu.

1—3.

Pentru deplinirea parohiei devenite vacanta prin mórtea parochului Mihaiu Ciobrisiu din Gy.-Varsiandu in protopresbiteratul Chisineului, se escrie concursu cu terminu de alegere pe Dumineca in 3. septemvre st. v. a. c.

Emolumentele sunt: una sessiune de pamentu estravilanu, dela fie care casa cu pamentu câte o vica de grâu si una de cucurudiu, precum si stolele indatinatela dela servitiile preotiesci.

Doritorii de a dobandi acésta parochia, au a-si substerne recursele lor, proviedute cu documintele prescrie in statutulu organicu pana la 1-a Septemvre a. c. la dnulu protopresbiteru tractualu, Petru Chirilescu in Chitighazu (Kétegyház Comitat. Bichisiului.) Cei cu clase gimnasiali voru avé preferintia. Se observa inse, cà la acésta parochia se afla si unu capelanu, asia dara, daca altu recurentu ar fi alesu si intaritu, va fi datoriu a dá capelanului una a treia parte din sessiune si din tóte venitele parochiali pana la promovorea acestuia.

Gy.-Varsiandu, 1. Augustu 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **Petru Chirilescu**, protopresbit. Chisineului.

1—3.

Pentru indeplinirea statiunei invetiatoresci din **Radmanesci**, Comitetulu Carasiu, provieduta cu emolumintele anuali de 133 fl. 36 cr. in bani gata, 8 stengeni de lemne, dela 110 case câte 12 oche de bucate; adeca 4 oche grâu si 8 oche cucuruza, 4 jugere de livada, cortelu liberu cu gradina de $\frac{1}{2}$ jugeru; grajdu si camara: se escrie concursu pana la **29 augustu** a. c. candu se va tiené si alegerea. — Recurentii sunt avisati recursurile lor proviedute cu testimoniulu preparandialu si de calificatiune a le substerne Inspectorului cercualu alu Secasiului, reverend. D. Procopiu Lelescu, parochu in Visma, per Lugos-Szekás (Temes-megye) pana in 28 Augustu. a. c. si a se presentá in vre o dumineca séu serbatóre in s. biserica din Radmanesci, spre documentarea desteritatii lor in cantare si tipicu.

Radmanesci, in 27 Iuliu 1877.

Comitetulu parochialu.

Vincentiu Miculu,
presiedinte.

In contielegere cu **Procopiu Lelescu**, inspectoru cercualu de scóle.

1—3.

Pentru statiunea invetiatorésca din **Spatta**, comitatulu Carasiu, provieduta cu emolumintele anuali de 52 fl. 50 cr. 30 meti bucate, din care 10 meti grâu, si 20 meti cucuruza, 8 stengeni de lemne, 100 punti clisa, 50 punti sare, 15 punti lumini, 4 jugere pamentu, cortelu liberu cu gradina de $\frac{1}{2}$ jugeru, — se escrie concursu pana **28 augustu** a. c. candu se va tiené si alegerea. — Recurentii sunt avisati recursele lor proviedute cu testimoniulu preparandialu si de calificatiune a le substerne Inspectorului cercualu alu Secasiului reverend. dnu **Procopiu Lelescu**, parochu in Visma per Lugos-Szekás (Temes megye) pana in 16 augustu a. c. si a se presentá in vre o dumineca séu serbatóre in s. biserica din Spatta, spre documentarea desteritatii lor in cantare si tipicu.

Spatta in 27 Iuliu, 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu **Procopiu Lelescu**, inspectoru cercualu de scóle.

1—3.

Pentru vacant'a statiunei invetiatorésca din **Gy. Rohani** se deschide concursu pana in 28 augustu, candu va fi si alegerea. Emolumintele anuali sunt: 46 fl. v. a. 12 cubule de bucate, diumetate grâu, diumetate cucuruza, 8 stangini de lemne, din cari are a se incaldi si scól'a, 3 punti de lumini, 5 lantiuri de pamentu aratoriu plus 1 si $\frac{1}{2}$ de clas'a I ca competintia pentru cantoratu si cortelu cu gradina.

Recurentii au a-si adresá recursele conformu statutulu organicu pana in **27 augustu st. v.** inspectorului cercualu Iosifu Pinti'a cu p. u. Hollod, in Gyanta.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, **Iosifu Pinti'a**, adm. protopres, si inspectoru de scóle.

1—3.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu dela scól'a romana confessionala din **Somoschesiu** nepreseatandu-se recurente la antaiulu terminu de alegere, prin acést'a se publica concursu de nou, cu terminulu de alegere pe **21 augustu st. v.** Emolumintele sunt: Bani gata 105 fl. v. a.; pentru naturalie 132 fl.; pentru curatirea scólei 20 fl.; spese de calatoria la conferintiele invetiatoresci 10 fl.; $\frac{1}{4}$ sessiune de pamentu estravilanu; cuartiru liberu cu gradina mare de legume; 12 stangeni de lemne, din care se va incaldi si scól'a; dela inmormentari pentru mortu mare 40 cr. micu 20 cr.

Recurentii se aviséza a-si trimitte recursele lor, proviedute cu testimoniulu de calificatiune la subsemnatulu inspectoru de scóle, si nainte de alegere a-se presentá in vre-o dumineca ori serbatóre la s. biserica, pentru a-si aretá capacitatea in cantari si tipicu.

Somoschesiu $\frac{4}{16}$ augustu 1877.

Comiteulu parochialu.

In contielegere cu **Mihaiu Sturza**, inspectoru scolaru.

1—3.

Conformu ordinatiunci de sub Nr. 459. Pres. 1877. se escrie concursu pentru parochi'a romanésca gr. or. din comun'a Tornia comitatulu Cianadului protopr. Aradului. Emolumintele sunt: 36 jugere pamentu comasatu, dela 82 case birulu; dela cei cu pamentu câte doue mesuri; dela cei cu case un'a mesura de grâu, si stólele indatinatela.

Doritorii de a recurge pentru parochi'a acést'a, — care e de a II-a clasa au a produce testimoniulu de teologia, de calificatiune, atestatu de moralitate si celu putieniu despre absolvirea a siese clase gimnasiali si a se presentá in vre o dumineca séu serbatóre la biserica pentru a-si aretá desteritatea in cantare, tipicu si cuventare. Recursurile se le adreseze catra comitetulu parochialu prin Oficiulu protopresbiteralu din Aradu pana in 29 augustu st. v. Alegerea se va tiené in $\frac{4}{16}$ Srptembre 1877.

Tornia $\frac{2}{14}$ augustu 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, **Ioanu Ratiu**, protopopulu Aradului.

2—3

Concursu pentru intregirea postulu invetiatorescu, dela scól'a conf. gr. or. rom. din comuna **Partosiu**, protopopiatulu Ciacovei, comit. Torontalu, pana in **8 septembre an. 1877: s. v.** in care diua va fi si alegerea.

Emolumintele sunt in bani gata 130 fl. 10 meti grâu, 10 meti cucuruza, 2 orgie de lemne, pentru invetatoriu; 6 orgie de paie pentru scóla, 3 $\frac{3}{4}$ iugere de pamentu aratoriu, 6 fl. spelele scripturistice, 6 fl. spelele conferintieloru, 20 cr. dela una inmormentare unde va fi poftitu, cortelu liberu cu $\frac{1}{4}$ iug. de gradina pentru legumi.

Recurentii au se produca testimoniu despre absolvirea preparandiei gr. or. din Aradu; testimoniu de calificatiune; atestatu de moralitate, éra pentru a-si documentá deprinderea in cantarile bisericesti si tipicu, pana la diu'a alegerii se se presinte in vre o domineca ori serbatóre la s. biserica. Recursurile cu aci insiratele documente, se se adreseze respectivului comitetu parochialu catra concornintele D. Protopresbiteru Ioan u P. Seimanu in Ciacova.

NB. Alesulu aretandu progresu intru invetiatura cu tinerimea, póte avé speranti'a de imbunatatirea salariului seu. Partosiu in 20 Iuliu 1877. s. v.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu **Ioanu P. Seimanu**, m. p. protopresbiteru.
Zacharie Din'a, parochu si presied. Comit. paroch.

3—3.

Se escrie pentru deplinirea aloru **trei vacantie cu 3 elevi in fondatiunea Zsigaiana din Orade-mare** pe anulu 1877/78. scolasticu.

Competintii sunt avisati a produce: a) Documentu cá sunt romani gr. or. nascuti din parinti romani gr. orientali. b) Testimoniu despre progresulu in studie in anulu precedente si despre conduita — portarea morala. — c) Atestatu de paupertate (seracia.) d) Certificatu medicalu despre sanatatea si integritatea fisica a recurintelui si despre ace'a cá este vaccinat (altuitu.)

Recursurile astfelu instruite suntu a-se-tramite pana la 20. Augustu st. n. (8 Aug. st. v.) v. c. la Redissimulu Dnu **Simeonu Bic'a** protopresbiterulu Oradii-mari ca la presedintele subseminatului Senatu. In diu'a susatinsa se va tiené siedinti'a de primire.

Oradea-mare 1. Augustu 1877.

Senatulul foundationalu.

3—3.

Pentru statiunea invetiatorésca din **Rabagani**, Inspectoratulu Papmezeului cu care e impreunatu urmátoriulu a-lariu: In bani 80 fl. v. a. In bucate 12 cubule $\frac{1}{2}$ gráu $\frac{1}{2}$ cucurudiu; siese stengen de lemne din care se va incaldí si scóla; stolele indatinatela dela inmormentari; cuartiru liberu cu gradina.

Doritorii de a ocupá acesta statiune, sunt avisati recoursele loru proviedute cu documintele preserise de stat: org: ale trimite Inspectorului subscrisu pana la **15 August st. v.** in care di va fi si alegerea avendupana atunci a se presentá la s. biserica spre documentarea desteritatii sale in cantare si tipicu.

Rabagani 18 Iuliu 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, **Elia Moga**, protop. si inspect. scolariu.

3—3.

Pentru ocuparea postulu de capelanu pre langa Protopresbiterulu si paroculu Comunei **Jamu**, Iosifu Popoviciu, Comitatulu Carasiu, se escrie prin acést'a cu concesiunea Vener. Consist. diecesanu din Caransebesiu cu de dto 17 lea Fauru 1877. nr. 86. bis. concursu cu **terminu pana la 21 lea Augusta 1877** candu se va tine a alegerea.

Emolumentele cu mentionatulu postu sunt: jumetate din sessia parochiala, jumetate din venitulul stolariu indatinatu dela 115 case.

Concurentii au a tramite suplicile loru instruite in sensulu statutului Organicu subscrisului.

In candidatiune voru fi primiti numai acei carii voru produce atestatu de maturitate si atestatu de cualificatiune. Iamu 20 lea Iuliu 1877.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine **Ioane Pauloviciu**, m. p. Parochu in Rusova Noua ca comisariu Consistoriali.

3—3.

Pentru statiunea invetiatorésca la scóla elementaria romana gr. or. de nou infintiatu in comun'a **Kétegyháza** cottulu Békés ppresbiteratulu Chisineului se escrie concursu cu **terminu de alegere pe 21 augustu v. a. c.**

Emolumintele: 300 fl. v. a. cortelu liberu cu gradina, paie de incalditu, apoi din fondatiunea almásy-ana — pana ce vor fi 2 invetiatori — câte 26 fl. si stolele indatinatela dela la inmormentari.

Recurentii se produca: testimoniu celu pucinu despre 2 cl. gimnasiali, precumu si de calificatiune din preparandia séu teologia si atestatu de moralitate.

Recursurile sunt de a se suscerne pana la **18 augustu v. a. c.** cátra Rss. d. ppresbiteru si inspectoru **Petru Chirilescu** in Kétegyház, avendu recurrentii a se presentá la s. biserica pentru de a-si aretá desteritatea loru in cele rituali.

Kétegyház, 20 Iuliu, 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, **Petru Chirilescu**, inspectoru scolariu.

3—3.

In urmarea decisului vener. Consistoriu eparchialu, din 22. Iuniu a. c. Nro ^{1433/345} scol. pentru alegerea de invetiatoriu la scóla a 2-a de nou eriganda in **Siclou** (protopresbiteratulu Chisineului) cu acést'a se deschide concursu cu **terminu de alegere pe Dumineca in 14 augustu st. v. a. c.**

Emolumintele sunt: bani gata 200 fl. v. a. — 10 cubule de gráu, — 5 cubule de cucurudiu, — 10 centenarie de fenu, — 7 orgii de lemne dintru care se va incaldí si scóla, — si cortelu liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a dobandí acést'a statiune, sunt poffiti recoursele loru proviedute cu documintele necessariu pana 12 Augustu a. c. ale subscerne la subscrisulu inspectore scolariu in Chitighazu (Kétegyháza). Clericii absoluti si preparandii cei cu clase gimnasiali, la candidare voru fi preferiti si se astépta, ca recurrentii pana la diu'a de alegere, in cutare dumineca séu serbatore se se presentedie la biserica din Siclou, pentru de a-si aratá desteritatea in cantari si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine, **Petru Chirilescu**, protopresbiteru si inspectoru scolariu.

3—3.

In urmarea decisului consistorialu din 25 Noemvre 1876. Nr. ^{2339/666} scol. prin acést'a se deschide concursu, pe bas'a decisului consistorialu din 10 Augustu 1875. Nr. 1521 plen., pe Capelanu a din **Fabriculu st. Ilie** incopciatu cu oficiulu invetiatorescu, pana in **28 Augustu a. c.** candu se va tiené si alegerea, sub urmatórele conditiuni:

Capelanulu fiitoriu, carele va avé a portá si sarcin'a invetiatorésca, are a folosí, afara de leaf'a invetiatorésca, de 450 fl., un'a trei'a parte din sesiunea parochiala, un'a trei'a parte din tóte competintiele si tacele birali si stolari dela poporeni bisericee st. Ilie, si din fondulu bisericescu 200 fl. anuali, pelanga aceea cortelu liberu, si 6 orgii de lemne cu care are a se incaldí si scóla; inse densulu debue sè fie absolvatu 8 clase gimnasiali, se fie depusu esamenulu de maturitate, sè fie absolvatu teologi'a cu calculi buni, si sè fie depusu esamenulu de cualificatiune éra si cu succesu bunu.

Recurintii sunt avisati a substerne recursurile loru, indiestrate cu cele prescrise, protopresbiterului tractualu Meletiu Dreghiciu pana in 27 augustu a. c., si pana atunci a se presentá, in vreo dumineca séu serbatóre, in biserica spre documentarea desteritatii sale in cele rituali si in tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **Mel. Dreghiciu**, m. p. prot. Timis. si inspect. de scóle.

Redactoriu respundietoriu: **Vincentiu Mangra.**